

Ecologisch werkprotocol Midscheeps 3 Groningen

Datum	18 maart 2020	Status	Concept
Projectnummer	P20059	Kwaliteitscontrole	K. Breed
Auteur	L. Scheers		
In opdracht van	Lefier, Dhr. M. Hilberink		

1 | Aanleiding en vraagstelling

Lefier is voornemens om het gebouw op de Midscheeps 3 in het voorjaar van 2021 te slopen en nieuwbouw van appartementen terug te plaatsen halverwege 2021. Midscheeps 3 ligt in de wijk Lewenborg-zuid gelegen in de stad Groningen. Per juli 2019 is voor de gemeente Groningen de generieke ontheffing Wet natuurbescherming voor meerdere gebouwbewonende diersoorten verleend. Beide straten vallen onder deze generieke ontheffing van Groningen. Lefier heeft zich hier als woningstichting aan verbonden. De sloopwerkzaamheden van het gebouw en de geplande nieuwbouw moeten dus conform deze generieke ontheffing uitgevoerd worden.

In dit ecologische werkprotocol staat beschreven welke maatregelen moeten worden genomen om te voldoen aan de voorwaarden van deze generieke ontheffing.

1.1 Voorwaarden ecologisch werkprotocol

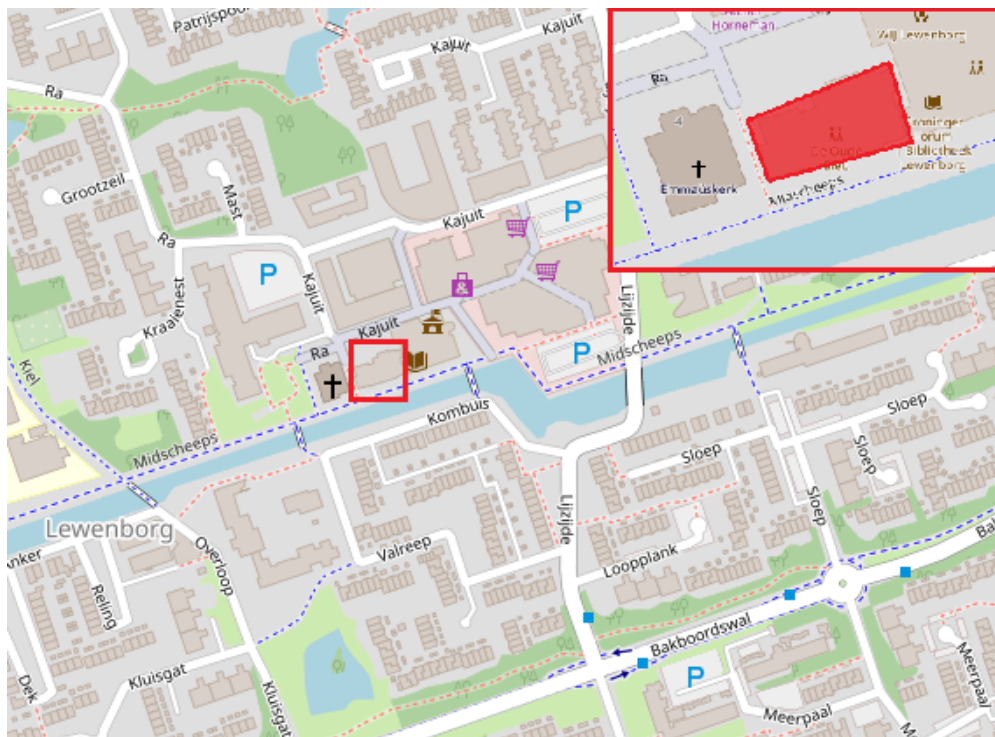
- Het werkprotocol geldt alleen voor Midscheeps 3 te Groningen.
- De planning en werkwijze zoals in dit protocol is aangegeven, dienen nauwkeurig nageleefd te worden.
- De inhoud van dit protocol dient bij alle betrokkenen bekend te zijn.
- Een uitgeprint exemplaar dient op de werklocatie aanwezig te zijn.
- Afwijken van het ecologisch werkprotocol kan alleen in overleg met een ecooloog van Buro Bakker.
- Bij het aantreffen van nesten, broedende vogels en/of andere dieren dient direct contact opgenomen te worden met Buro Bakker.

2 | Plangebied en voornemen

De stad Groningen is voor de generieke ontheffing opgedeeld in deelgebieden. De deelgebieden kunnen 4 categorieën (0,1,2,3) hebben per soort of soortgroep. De hoogte van de categorie bepaald de hoeveel kasten die tijdelijk en permanent moeten worden geplaatst per soort(groep).

In dit hoofdstuk beschrijven het plangebied en geven we weer wat de werkzaamheden zijn.

De werkzaamheden worden uitgevoerd aan de Midscheeps 3 in Groningen. Dit pand wordt gesloopt in het voorjaar van 2021 om vervolgens halverwege 2021 een nieuw appartementencomplex te bouwen. De ligging van het complex is te zien in figuur 1.

Figuur 1 Ligging van het plangebied in Lewenborg-zuid. Bron: openstreetmaps.org

3 | Maatregelen

In dit hoofdstuk beschrijven we de maatregelen die voor een complex genomen moeten worden om volgens de eisen van de generieke ontheffing te kunnen werken. De maatregelen zijn onder te verdelen in tijdelijke maatregelen, permanente maatregelen en het natuurvrij maken.

3.1 Inleiding

Om te bepalen hoeveel tijdelijke en permanente kasten per soort noodzakelijk is zijn de wijkdelen opgedeeld in deelgebieden per soort. De onderstaande tabellen geven de aantallen kasten weer per soort per deelgebied.

Voor vleermuizen geldt dat de kasten zijn opgedeeld in categorie kasten. Categorie 2 kasten moeten altijd worden opgenomen. Daarnaast dient er nog een categorie 3 of 4 kast toegepast te worden.

Tabel 1 Overzicht tijdelijke kasten per soort en deelgebied op wijkniveau.

Soort	Deelgebied 0	Deelgebied 1	Deelgebied 2	Deelgebied 3
Huismus	10 nestkasten	15 nestkasten	20 nestkasten	2 nestkasten per woning

Gierzwaluw	10 nestkasten	15 nestkasten	0,2 nestkast per woning	Maatwerk
Vleermuis	10 vleermuiskasten	15 vleermuiskasten	20 vleermuiskasten	Maatwerk

Tabel 2 Overzicht aantallen permanente kasten per soort en deelgebied.

Soort	Aantal kasten
Huismus	Deelgebied 0 0,5 per woning of 2 per complex
	Deelgebied 1 1 per woning of 6 per complex
	Deelgebied 2 2 per woning of 10 per complex
	Deelgebied 3 3 per woning of 20 per complex
Gierzwaluw	Deelgebied 0 1 per woning of 6 per complex
	Deelgebied 1 1 per woning of 10 per complex
	Deelgebied 2 2 per woning of 20 per complex
	Deelgebied 3 Maatwerk
Vleermuisen	Deelgebied 0 0,5 per woning of 4 per complex (cat. 2)
	Deelgebied 1 1 per woning of 6 per complex (cat. 2)
	Deelgebied 2 1 per woning of 8 per complex (cat. 2)
	Deelgebied 3 Maatwerk

3.2 Tijdelijke maatregelen

Huismus

Er worden ten minste 3 maanden voor aanvang van de sloop14 tijdelijke externe kasten van Vivara (foto1) geplaatst. Er zijn al 6 kasten ingebouwd in Atlantis Lewenborg. De kasten hebben een levensduur van ± 20 jaar en kunnen voor langere tijd gebruikt worden.

Foto 1 NK GZ 08 nestkast. (bron Vivarapro)

De overige 14 tijdelijke nestkasten voor de huismus worden verdeeld geplaatst op de gevels van Grootzeil nr. 11 (3 stuks), nr. 52 (4 stuks), Kraaienest nr. 5 (3 stuks) en Kajuit nr. 416-434 (4 stuks). Figuur 2 geeft een voorbeeld hoe de huismuskasten moeten hangen.

Figuur 2 Globaal de locatie op de gevel waar de huismuskasten moet worden opgehangen.

Gierzwaluw

Voor de gierzwaluw moeten 15 tijdelijke kasten geplaatst zijn, deze zijn al ingebouwd in Atlantis Lewenborg.

Vleermuizen

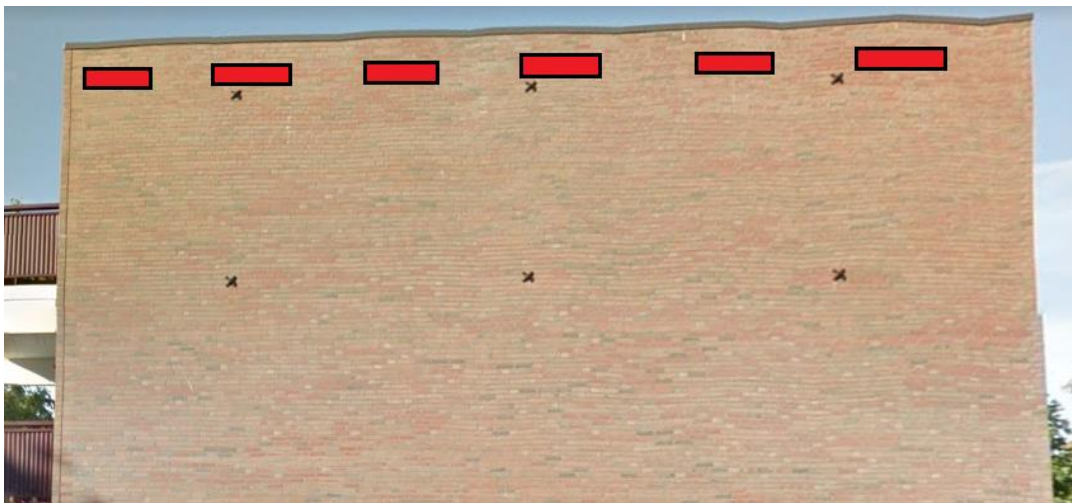
Voor vleermuizen dienen in totaal 20 tijdelijke kasten te worden opgehangen. Er zijn al 2 kasten ingebouwd in Atlantis Lewenborg. Hierdoor moeten er nog 18 kasten worden bijgeplaatst.

Er worden ten minste 6 maanden voor aanvang van de sloop 18 tijdelijke externe kasten van het type Waveka 2FE (foto 2) geplaatst. De 6 maanden gewinningstijd geldt alleen in de periode dat vleermuizen actief zijn (april-september).

Foto 2 Voorbeeld van de Waveka 2FE vleermuiskast. (bron Waveka.nl)

De 18 tijdelijke vleermuiskasten worden verdeeld over de volgende gevels Kraaienest nr. 20 (6 stuks), Boeg nr. 74 (3 stuks), nr. 46 (6 stuks) en Kajuit nr. 61 (3 stuks). Figuur 7 geeft weer hoe de vleermuiskasten aan de kopgevels moeten worden gemonteerd.

Figuur 3 Globaal de locatie op de gevel waar de vleermuiskasten moet worden opgehangen.

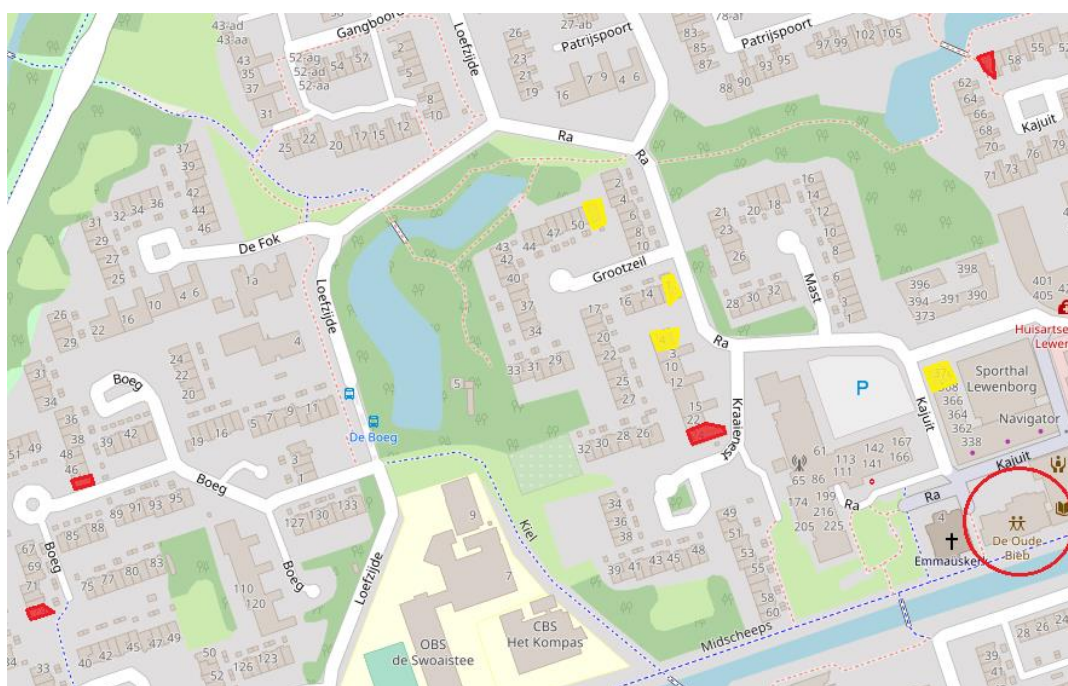
Overzicht tijdelijke kasten

Onderstaande tabel en figuur geeft een overzicht van de adressen en de hoeveelheid tijdelijke kasten die opgehangen moeten worden in Lewenborg-zuid in verband met de generieke ontheffing.

Tabel 3 Overzicht adressen en aantal tijdelijke kasten.

Adres	Soort	Windrichting	Aantal kasten
Grootzeil 11	Huismus	Oost	3
Kraaienest 5	Huismus	Noord	4
Grootzeil 52	Huismus	Oost	3

Kajuit 416-434	Huismus	Noord	4
Atlantis Lewenborg	Huismus	Noord	6 (hangen al)
Atlantis Lewenborg	Gierzwaluw	Noord/oost	15 (hangen al)
Kraaienest 20	Vleermuis	Zuid	6
Boeg 74	Vleermuis	Zuid	3
Boeg 46	Vleermuis	Zuid	6
Kajuit 61	Vleermuis	West	3
Atlantis Lewenborg	Vleermuis	Zuid	2 (hangen al)

Figuur 4 Gele vlakken: locaties van de huismuskasten. Rode vlakken: locaties van de vleermuiskasten. Rode cirkel geeft het plangebied weer.

3.3 Permanente maatregelen

Huismus

Deelgebied 2

Het complex ligt in deelgebied 2 voor de huismus. Voor complexen die in deelgebied 2 liggen moeten per complex 15 nestkasten permanent terugkomen in de nieuwbouw. Foto 3 laat de permanente opties voor huismussen zien.

Foto 3 *Permanente inbouw kast*

permanente externe kast

Gierzwaluw

Deelgebied 1

Het complex ligt in deelgebied 1 van de gierzwaluw. Voor complexen die in deelgebied 1 liggen moeten per complex 15 nestkasten in de voorgenoemde nieuwbouw permanent terugkomen. Foto 3 laat de permanente opties voor gierzwaluwen zien.

Vleermuizen

Deelgebied 2

Het complex ligt in deelgebied 2 van de vleermuis. Voor complexen die in deelgebied 2 liggen moeten per complex 12 vleermuiskasten permanent van categorie 2 terugkomen en 2 vleermuiskasten permanent van categorie 4. Foto 4 laat de permanente opties voor vleermuizen zien.

Foto 4 *Permanente inbouwkast categorie 2*

categorie 3 (1 deel) of categorie 4 (2 delen)

3.4 Natuurvrij maken

Het natuurvrij maken van de woningen vindt plaats onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

Huismus

De werkzaamheden vinden plaats in het voorjaar, dit is tijdens het broedseizoen van de huismus. Het complex moet voor het broedseizoen natuurvrij worden gemaakt (voor half maart). Het natuurvrij maken gebeurt door het complex ongeschikt of ontoegankelijke te maken. Dit resulteert in de volgende maatregelen:

- Afdichten van invliegopeningen onder dakpannen.
- Verwijderen van dakgoten en dijklijsten of afdichten.
- Afsluiten van openingen met mussenroosters.

Gierzwaluw

Het natuurvrij maken voor gierzwaluwen is niet van toepassing. De dieren overwinteren in Afrika en zijn dus niet in Nederland wanneer de werkzaamheden beginnen in het voorjaar (indien de sloop voor medio april is afgerond). Daarnaast is het pand niet geschikt voor gierzwaluwen bevonden in een eerdere quickscan (Buro Bakker, P18044).

Vleermuis

Het natuurvrij maken voor vleermuizen is niet van toepassing. Uit een eerder uitgevoerde quickscan (Buro Bakker, P18044) blijkt dat het pand niet geschikt is voor vleermuizen.

3.1 Overzicht aantal kasten en plaatsing

Tabel 4 Overzicht van alle nog te plaatsen kasten per soort.

Soort	Aantal tijdelijke kasten	Aantal permanente kasten
Gierzwaluw	0	15
Huismus	14	15
Vleermuis	18	14

3.2 Overige maatregelen

Huismus

Tijdelijk

- De kasten komen alleen aan de noordelijke of oostelijke kopgevel.
- De kasten hangen op minimaal 3 meter hoogte.
- De kasten hangen maximaal tot de 3^e bouwlaag.
- De kasten hangen minimaal 1 meter uit elkaar

Permanent

- De neststenen komen alleen aan de noordelijke of oostelijke kopgevel.
- De kasten hangen op minimaal 3 meter hoogte.
- De kasten hangen maximaal tot de 3^e bouwlaag.
- De kasten hangen minimaal 1 meter uit elkaar.

Gierzwaluw

Tijdelijk

- De kasten komen aan de noordelijke of oostelijke kopgevel.
- Er is onder de kasten een vrije uitvliegroute aanwezig van minimaal 3 meter hoogte.

- De openingen van de kasten liggen minimaal 50cm uit elkaar.
- De aanvliegroute moet zowel minimaal 3 meter voor het gebouw als op minimaal 3 meter hoogte obstakelvrij zijn.

Permanent

- De neststenen komen aan de noordelijke of oostelijke kopgevel.
- Er is onder de kasten een vrije uitvliegrouete aanwezig van minimaal 3 meter hoogte.
- De openingen van de kasten liggen minimaal 50cm uit elkaar.
- De aanvliegroute moet zowel minimaal 3 meter voor het gebouw als op minimaal 3 meter hoogte obstakelvrij zijn.

Vleermuis

Tijdelijk

- De kasten worden op minimaal 3 meter hoogte geplaatst
- Kast (inbouw én extern) mogen verticaal niet recht boven elkaar worden geplaatst.
- Onder de uitvliegopening is een vrije uitvliegrouete aanwezig van minimaal 3 meter hoogte.
- De aanvliegroute is vrij van kunstlicht, vrij van verstoring en buiten bereik van predatoren.

Permanent

- Maximaal 8 voorzieningen per woning.
- De kasten worden aan de westelijke, oostelijke of zuidelijke kopgevel van de nieuwbouw ingebouwd.
- Kast (inbouw en extern) mogen verticaal niet recht boven elkaar worden geplaatst.
- De kasten worden op minimaal 3 meter hoogte geplaatst.
- Onder de uitvliegopening is een vrije uitvliegrouete aanwezig van minimaal 3 meter hoogte.
- De aanvliegroute is vrij van kunstlicht, vrij van verstoring en buiten bereik van predatoren.

3.3 Logboek

Maatregel	Wanneer uitvoeren	Door wie	Wanneer uitgevoerd?	Paraaf Buro Bakker
Tijdelijke kasten ophangen	Maart/april 2020	Lefier		
Natuurvrij maken huismus	Februari	Lefier		
Melding werkzaamheden	Voorafgaand aan de werkzaamheden	Lefier		
Zorplicht, schade aan wilde planten en dieren zoveel mogelijk wordt voorkomen	Voorafgaand en tijdens de werkzaamheden	Aannemer		

Plaatsen permanente kasten in de nieuwbouw	Tijdens de werkzaam- heden	Buro Bakker/ Aannemer		
---	-------------------------------	--------------------------	--	--

---

Contactgegevens

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Contactpersonen: Lana Scheers en Koen Breed

Tel.: 0592-313389

E-Mail: [lana@burobakker.nl](mailto: lana@burobakker.nl)/[koen@burobakker.nl](mailto: koen@burobakker.nl)